

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva drav. banovine

»OBRTNI VESTNIK«
izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane:
celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka . . . Din 2.—

GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ
IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, CANKARJEVO NABREŽJE 9.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Številka pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 18. JUNIJA 1936.

ŠTEV. 12.

Kdor seje, ta tudi žanje!

Naše obrtništvo je znano po svoji stanovski zavednosti, pa se kljub temu ne zaveda dovolj svojih dolžnosti do svojih stanovskih organizacij, še manj pa do svojega lastnega stanovskega glasila. Skrb za dvig in za napredek naših obrtnih obratovalnic se bo zrcalila pred vsem v skrbi za tozadevno orožje, to so naše organizacije in posebno naša strokovna glasila. Vsi pokreti morajo uspevati edino le potem dobro razvitega tiska. »Tisk je šesta velesila v Evropi.« Nihče danes ne bi mogel več tako odločno osvojiti svet in ga usposobiti za konstruktivno nacionalno delo, kot to stori ravno naš tisk.

Vsakemu pokretu je potrebno dobro in močno glasilo, preko katerega so oni, katere to glasilo ščiti, predstavljeni svetu. Koliko se je kljub našemu zatrjevanju doslej storilo za izboljšanje našega položaja, vidimo po svojem lastnem strokovnem glasilu. Vsakogar od nas bi moralo biti sram pred pravilnim odgovorom.

Dnevno imamo priliko videti, kako tuji kapital jemlje poslednjo skorjico kruha iz rok našega obrtništva, naša deca hira vsled pomanjkanja. In mi smo poleg vsega tega samo apatični opazovalci.

Slednji dan zatrjujemo in prosimo, kje so naše pravice, kjer so naše zahteve. Toda prepričani bodite, da brez močnega obrtniškega glasila, tudi obrtniki ne moremo pričakovati pravega stanovskega obrtniškega pokreta.

To je naš »gordijski voz«, ki ga je treba čimprej presekati in ne razvozljavati. »Obrtni Vestnik« je oficijelno glasilo Okrožnih odborov obrtnih združenj in Obrtnih društev dravske banovine, zato je dolžnost vseh teh, da sodelujejo pri delu za svoje informativno glasilo.

V okvirju ostalih naših stanovskih vprašanj, igra vloga stanovskega tiska največjo važnost. Neštetočkrat smo poudarjali pomen skupnosti, solidarnosti in vzajemnosti. Kdo naj bo glasnik teh velikih idej, ako ne Vaše glasilo. Skrajni čas je, da se naša podrejena mentaliteta in cinčavost spremeni v odločnost in voljo s pomočjo majhnih sredstev, ki so nam še na razpolago ustvarjati. Naša naloga bodi, da rešimo, kar se da rešiti za bodočnost. Ni naš namen proučevati sedanjost in tožiti nad preteklostjo.

V današnjih časih žrtvujejo vsi stanovi za svoj tisk največ, ker vedo, da si s svojim glasilom ustvarijo moralno in materialno zaslombo. Stanovski tisk je orožje proti vsemu, kar ogroža stanovski obstanek in ovira njegov razvoj.

Vsi oni, ki jim je le količkaj do lastnega napredka, ki želijo ohraniti svoj obrtniški značaj, morajo brezpogojno čitati in prejemati »Obrtni Vestnik«. Ko bodo spoznali vsi naši tovariši to resnico, tedaj bodo šele videli, da jim je lastno glasilo ravnotako potrebno, kakor vsakdanji kruh.

In naše organizacije! Kaj so doslej storile na tem polju; mar ne vedo, da je njihova dolžnost združevati svoje članstva v čim tesnejše

Ne odlašajte s plačevanjem naročnine!

povezano skupnost z istimi interesi. Potom glasila, ki ga bodo člani stalno prejeli, bo to najlažje doseženo. Od tega je odvisna celotna organizacija naše moči. Zato se posebej obračamo na vse naše organizacije, da z vsemi svojimi razpoložljivimi močmi izvajajo največjo propagando med svojim članstvom za razširjenje stanovskega glasila. To naj bo ena najglavnejših

nalog bližnje bodočnosti, kajti: tisk je glavno orožje vsake sistematično urejene organizacije.

»Obrtni Vestnik« je naš list. Zavedajmo se, da predstavlja naše obrtništvo v širšem svetu, zato je naša dolžnost, da ga ohranimo! Ne moramo radi tega, ker je »obrnikiški vestnik, nego zato, ker je naše glasilo.

Usoda obrtnikov

Obrtniki smo najnesrečnejši stan človeštva. Usoda nas je postavila na trdo s trnjem zaraslo življensko pot, po kateri ne moremo doseči pravega cilja. Delamo in trudimo se, pa vendar nimamo zaželjene koristi. Izdan je bil obrtni zakon, razne uredbe itd., kar naj bi služilo v zaščito obrtništva, o kateri pa ni nobenega sledu.

Na eni strani tožimo o brezposelnosti, pomanjkanju dela, na drugi strani pa je šušmarstvo zavzelo že takšen obseg, da nam obrtnikom sploh ni več mogoče obstojati. Ni dovolj, da je že konkurenca med legalnimi obrtniki tako ostra, temveč se morajo še vsi pošteni obrtniki, ki plačujejo težko davke, boriti s šušmarstvom. Interesent, ki hoče imeti izvršeno delo, pozove navadno po nekaj obrtnikov, da mu napravijo predračun, končno pa odda delo šušmarju ker je le-ta končno najcenejši. Razumljivo ker mu ni treba plačevati davkov. Tako živimo v upanju, trošimo čas in sredstva za proračune, šušmarji pa delo izvršujejo. Kako naj potem mojstri zaposlimo brezposelne pomočnike, ko pa sami nimamo zaslužka ter moramo z družino vred stradati. Odkod pa naj plačamo davke, katere davčna oblast točno od nas zahteva?

Ako pa obrtnik ne plača točno davek, se mu seveda napove rubelj ter se mu proda, kar si je svojčas v potu svojega obraza prihranil ter ustanovil lastni dom. To pa je vse iz razloga,

ker ni zaščiten. Gledati mora, kako mu šušmarji odjedajo kruh.

Najtežje pa je zadet obrtnik, če ima še doma bolnega člana družine, ali če sam oboli. Nikjer ni zavarovan, vse stroške za bolnišnico, za zdravnike itd. mora nositi sam.

Kje je torej ono zlato dno našega rokodelstva? Pri nas legalnih obrtnikov ga seveda ni, pač pa je pri šušmarjih. Oni se nam smejejo in rogajo, Bog varuj pa, da bi se kateremu šušmarju zamerili. Skodujejo nam z besedo in dejanjem. Obračunati pa znajo seveda tudi z napadi na samotnem prostoru.

Ali ni tudi država poklicana za to, da nas zaščiti, ko moramo točno plačevati davke. Saj je država po šušmarjih sama zelo oškodovana, ko od njih ne terja davka. O dobri vzgoji obrtniškega naraščaja pa sploh ni mogoče govoriti. Isti bo po sedanjih vzgledih kvaren za obrtništvo in za državo.

Obrtniki zahtevamo torej temeljitega zatiranja šušmarjenja ter obrtniške zaščite. Kaznovan naj bo ta, ki daje delo šušmarju, ta, ki šušmari in končno ta, ki iste podpira ter jim daje potuho. Ko se bo to izvršilo, bo kmalu konec šušmarstva, pošteni obrtniki pa bodo imeli dela in zaslužek, pa tudi oni, ki sedaj šušmarijo, bodo zaposleni pri mojstrih.

Slikarski in plesarski mojster.

Kot je »Obrtni Vestnik« že poročal, je minister za trgovino in industrijo razrešil dolžnosti predsedstva in svetnike v ljubljanski zbornici. Razrešeni so bili predsednik Zbornice g. Ivan Jelačin, podpredsedniki gg.: Konrad Elsbacher (trgovinski odsek), Josip Rebek (obrnikiški odsek) in Ciril Majcen (gostinski odsek). Podpredsedniško mesto iz industrijskega odseka je po smrti g. Dragotina Hribarja ostalo nezasedeno.

Razrešeni so dalje zbornični svetniki gg.: Josip Ambrožič, Ivan Bahovec, Fran Berjak, Josip Berlić, Fran Bonač, Ivan Bricej, Leopold Bruderman, Lavošlav Bučar, Fran Bureš, Fran Čeh, Alojzij Češarek, Stefan Čoh, Avgust Dolinšek, Maks Dolničar, ing. Oskar Dračar, Ignac Florjančič, Jernej Golčer, Matija Gorčar, Anton Hafner, Franc Heinrichar, Franc Hohnjec, Josip Holy, ing. Josip Jelenc, Edmund Kastelic, Josip J. Kavčič, Janko Klun, Milko Krapež, Anton Krejči, Josip Lavtižar, Josip Lenarčič, Stanko Lenarčič, Stefan Litrop, Andrej Oset, dr. Ciril Pavlin, Ferdo Pintar, Hinko Pogačnik, dr. Ernest Lekar, Adolf Ribnikar, Anton Rojina, Milko Senčar, Franc Sirc, Rihard Skubec, Anton Stregar, Rudolf Stermecki, Fran Sušteršič, Stane Vidmar, Ivan Vrečar, Avgust Westen, Josip Vindišar, Jakob Zdravec in Franc Zemljčič.

Zadnje volitve v ljubljansko zbornico so se vršile leta 1927. Takrat je imela Zbornica le tri odseke. V industrijskem so bili svetniki postavljeni kompromisnim potom, v trgovskem odseku je bila kandidatna lista Zveze trgovskih gremijev razveljavljena ter so bili proglašeni za izvoljene kandidati, ki jih je podpirala bivša SLS. Bojno glasovanje se je vršilo edino za kandidatne liste gg. Rebeka in Ogrina v obrtnem odseku.

Z zakonom od 30. aprila 1929., so bile vse

zbornične volitve sistirane in je ministru za trgovino in industrijo bila dana pravica, da izvaja osebne spremembe v sestavi posameznih zbornic. Na podlagi tega zakonskega določila je bila ljubljanska zbornica v začetku novembra 1931 na novo sestavljena, pri čemer je bilo merodajno stremeljenje, da se v Zbornici brez ozira na politično opredelitev njenih članov zagotovi skladno, gospodarsko in složno delo. Leta 1932. so bile izdane nove zakonske odredbe o sestavi in delokrogu gospodarskih zbornic v državi. Ljubljanska zbornica je koncem leta 1934. dobila še gostinski odsek. Leta 1935. so se pripravile vse gospodarske Zbornice v državi za volitve, kar je večina že izvedla. Tudi ljubljanska zbornica je izvršila po zakonu, odnosno uredbi predpisane priprave in so njeni odseki že koncem preteklega leta predložili ministru za trgovino in industrijo člane volilne komisije. Toda volitve, ki so se v Zagrebu, Splitu, Banjaluki in v Sarajevu že izvršile, za lj. zbornico doslej še niso razpisane. O razpustu gospodarskih zbornic vsebuje § 36 uredbe o gospodarskih zbornicah pred vsem precizne določbe. Ta § pravi: Zbornični svet se lahko razpušča, ako minister za trgovino in ind. ugotovi, da dela proti zakonu ali obstoječim upravnim predpisom, odnosno statutu Zbornice, ali pa ako zbornični svet postane za delo nesposoben. V primeru razpusta postavlja minister komisarij, ki rešuje samo tekoče zbornične posle. Minister za trg. in ind. je dolžan, da najdalje v roku 6 mesecev po razpustu izvede volitve v zbornični svet. Zanimalo bi nas zvedeti, iz katerih razlogov je bil razpuščen zbornični svet ljubljanske Zbornice.

Mednarodna obrtniška organizacija

Ob priliki nemškega obrtniškega dneva v Frankfurtu ob M. od 6. do 8. junija t. l. se je vršilo posvetovanje navzočih zastopnikov obrtniškega stanu vseh evropskih držav in sicer iz Belgije, Francije, Italije, Jugoslavije, Norveške, Danske, Finske, Islandije, Avstrije, Poljske, Švice in Nemčije.

Iz Jugoslavije sta bila udeležena g. Rebek Josip, v zastopstvu Zveze obrtnih društev v Ljubljani in g. Stojanović Milan kot zastopnik obrtniške zveze iz Beograda.

Ta konferenca bi se morala že vršiti v oktobru preteklega leta v Berlinu. Morala pa je biti odpovedana radi mednarodnih političnih zapletitvev.

Tekom konference je bilo razpravljano o položaju obrti v posameznih državah ter je bil sprejet predlog, da se ustanovi nova mednarodna obrtna organizacija. Prihodnja konferenca, na kateri se bodo obravnavale podrobno nekatere važna mednarodna vprašanja, se bo vršila v mesecu oktobru t. l. v Zürichu.

Kongres obrtnikov

2. VI. t. l. se je vršil v Petrogradu XV. kongres glavne zveze obrtnih združenj pod predstvom g. Milana Stojanovića. Uvodoma je poročal o posebno težkih razmerah ter je pozival obrtništvo, da naj bo bolj kot kdajkoli složno v svojih zahtevah. Na kongresu se je med drugim razpravljalo o socialnem zavarovanju obrtnikov, o čemer je bil predložen obširen referat, ki predvideva pokojninsko zavarovanje z minimalnimi vplačili v treh razredih, tako, da bi v I. razredu znašala končna pokojnina 300 Din mesečno, v II. Din 600, in v III. 1000 Din. O tem vprašanju je bila sprejeta tudi obširna resolucija, ki zahteva obvezno socialno zavarovanje obrtnikov na podlagi obrtnega zakona. Nadaljni referat se je nanašal na davčno obremenitev, s posebnim ozirom na finančni zakon. Na kongresu so nadalje razpravljali o potrebi ureditve dolgov obrtnikov in je bila v tej točki sprejeta resolucija, ki zahteva, da se obrtnikom omogoči ureditev dolgov, ki so nastali pred 20. aprilom 1932., na ta način, da bi sodišče onemu obrtniku, ki je aktiven in nudi plačilo dolga s 5% obresti, odobri amortizacijo dolga v 6 do 10 letih. Če pa je obrtnik prezadolžen, naj bi sodišče na osnovi mišljenja strokovnjakov in upnikov odobrilo zmanjšanje dolga. Dalje se je vodila živahna diskusija o vprašanju ustanovitve gospodarskega sveta. V resoluciji k tej razpravi ugotavlja kongres, da se navzlic številnim zahtevam obrtnih in gospodarskih organizacij stalno odlašajo izdaja gospodarskih zakonov, ki naj uredijo gospodarske in socialno odnose v državi. Kongres je pozval narodno predstavništvo in kraljevsko vladu, da čim prej ustanovi gospodarski svet, ki je predviden v čl. 24 ustave, ker bi se na ta način pospešila izdaja gospodarskih zakonov.

Živahna je bila tudi razprava o vprašanju kartelov. Kongres je postavil zahtevo, da se

V okvirju Mednarodne centrale za proučevanje obrtniških vprašanj s sedežem v Rimu, bodo na tej konferenci poročale razne države: Nemčija, o zamenjavi pomočnikov in vajencev po mednarodnem dogovoru; Poljska, o mednarodni zamenjavi obrtniških izdelkov; Avstrija, o davčni obremenitvi rokodelskih obratov; Švica, o ureditvi cen v obrti; Jugoslavija, o socialnih bremenih v obrti in odnošajih mednarodnega delovnega urada.

Mogoča manifestacija obrtniške samozvesti in ponosa nemškega obrtništva je zavidanja vredna in za naše pojme skoraj nerazumljiva. Na letošnjem obrtniškem dnevu v Frankfurtu so se zbrali vsi voditelji nemškega obrtništva kot en mož. Stara resnica je, da je v slogi in skupnosti moč, tega se nemško obrtništvo dobro zaveda, zato tudi zna ceniti svoje organizacije.

Prav gotovo bo naše naročnike zanimalo podrobnejše poročilo o organizaciji nemškega obrtništva in vtisih, ki si jih je pridobil predsednik Zveze na tem potovanju. O tem drugič.

onemogočijo karteli, da se revidirajo zaščitne carine in da se postavijo komisariji v vseh podjetjih, kjer je 90% kapitala v tujih rokah. Dalje je bila sprejeta resolucija z ugotovitvijo, da predstavlja industrija v zvezi z prodajnimi podjetji veliko zlo v gospodarskem kakor tudi v socialnem smislu. Taka podjetja spravljajo v propast obrtnike in trgovce, nizka davčna bremena pa jim omogočajo nelojalno konkurenco. Resolucija zahteva, da se ne dovoljuje ustanavljanje podjetij in prodajalnic v večjem številu nego 10 v vsej državi in še to samo v krajih, kjer je več nego 50.000 prebivalcev.

Pomanjkljivosti spiska rokodelskih obrti

Pred kratkim je izšla uredba o izpremembah in dopolnitvah spiska rokodelskih obrti. S to uredbo je bilo do gotove meje ustrezno predlogom in zahtevam obrtniških organizacij in ustanov, ki so bili svoječasnno stavljeni ministrstvu. Tako so bili uvrščeni med rokodelske obrte nekateri obrti, ki doslej niso bili zaščiteni n. pr. pletilci, sitarji itd. Zlasti pletilci so dobili s to uredbo zadoščenje, ker jim je po dolgih naporih sedaj končno priznan značaj rokodelskega obrta in gre v tem oziru njihovi organizaciji polno priznanje.

Nasprotno pa so z uredbo hudo prizadeti vrtnarji. Doslej je bil vrtnarjem priznan značaj rokodelskega obrta samo za izdelovanje vencev iz naravnih cvetic in to skupno z modisti pod točko 57 § 23 ob. zak. Z uredbo o izpremembah in dopolnitvah spiska rokodelskih obrti pa je bil vrtnarjem značaj rokodelskega obrta sploh odvzet. Tako je sedaj obrt vrtnarjev popolnoma nezaščiten in je vrtnarstvo postalo prosta obrt ter dostopen vsakomur, čeprav je jasno, da je prav za to obrt potrebna temeljita strokovna izobrazba. Čudimo se, da ministrstvo tega ni

uvidelo in da zahtevam vrtnarjev ni ugodilo, ampak jim vzelo še to, kar so imeli že doslej.

Posebno tudi sodavičarji niso s svojimi zahtevami uspeli in še vedno ni uvrščen ta obrt med rokodelske po § 23. obrt. zakona.

Vidi se, da bo stalo obrtniške organizacije še mnogo dela in truda, predno bodo imeli naš obrtni zakon res popoln tako, da bo odgovarjal duhu sedanjega časa.

Kako se preživlja naše obrtništvo?

Prejeli smo sledeči dopis, katerega priobčujemo kot primer med tisočeriimi: Na Vaš dopis glede lista sporočam sledeče. Pisal sem Vam že, da lista ne morem naročiti, ker ga ne bom mogel plačevati. Sem že dve leti in 8 mesecev brez vsakega dela, poleg tega sem bolan od septembra meseca preteklega leta. V zadnjih štirih mesecih sem napravil vsega 6 parov čevljev. Živimo slabše nego berači. Ob nedeljah prodajam na trgu slaščice in pecivo ter tako preživljam 8 člansko družino. Sedanji težki časi nas ženejo v obup. V Prevalje smo dobili Bato, tako da smo čevljarji popolnoma uničeni. Prejšnja leta smo imeli za Veliko noč po 2000 do 3000 Din prometa, letos po 110.— Din. Kako naj plačujem davke, sem že star obrtnik, delam že 36 let pa ne morem toliko zaslužiti, da bi se oblekel, stanovanja pa sploh ne morem plačevati ter se bojim, da ne ostanem vsak čas na cesti. Kot invalida so me kljub težki invalidnosti, saj imam razbito nogo in odprto rano, reducirali.

Ostane mi še edino vprašanje, kam naj se obrnem za pomoč, kje naj dobim svoje pravice ali vsaj malo usmiljenja. Kdo je kriv, da mali ljudje, posebno taki obrtniki, ki so vse svoje moči potrošili samo za delo, danes ne morejo več ali ne smejo več živeti. Mi gotovo ne.

Prosim, svetujte mi, kako naj si pomagam, kajti tako ne more iti več dalje, živ pa tudi ne morem pod zemljo.

L. Č. čevljar.

Več smisla za zadrugarstvo!

Vsled gospodarske krize z ene in favorizacije veleindustrije na drugi strani, je položaj obrtništva brezupen. Obrtništvo je prepuščeno svoji usodi ter se mora naslanjati na svojo lastno moč in vendar dokazuje svojo odpornost in življenjsko sposobnost.

Obrtništvo naj za ublažitev svojega gorja ustanavlja zadruge in sicer mešane, nabavljalne, prodajne in kreditne zadruge. Take zadruge naj snujejo pripadniki ene stroke. Za svoje članke vrši zadruge nabavo surovin ter ostale posle. Zadruge bo tudi v stanju izgotovljene predmete vnovčiti, kar se posamezniku težje posreči.

Obrtniki, nosite svoj stanovski znak, da se že na zunaj ločite od šušmarja! Naj bo to znak naše skupnosti in solidarnosti!

bratovo pomoč, sem jo mahnil raje v Ljubljano. In res mi je preskrbel delo pri nekem svojem bivšem učnem mojstru. Ta je bil Nemec, kakor je bila splošno tedanja obrt v nemških rokah. Zadovoljiti sem se moral z 1 goldinarjem tedenske plače. Brat me je vpeljal v edino tedanje katoliško društvo rokodelskih pomočnikov.

4. Pričetek društvenega delovanja.

Predsednik omenjenega društva je bil prof. Janez Gnezda. Prav po očetovsko nas je vzpodbujal k vztrajnosti za napredek našega poklica. Posvetil sem se z veliko vnmemo svoji vsestranski izobrazbi, kolikor so mi razmere dopuščale. Prav posebno sem si želel strokovne izpopolnitve. Zato sem odrinil v svet. Delal sem po Tirolskem, Solnograškem, na Dunaju in v Gradcu. Po dveh letih sem se vrnil v Ljubljano.

5. Krekov gojenec.

Menjal sem pogosto delavnice, ker to je bila prav za prav edina tedanja strokovna šola. Najdalje sem ostal pri tvrdki Franc Pilko, kjer je bil zaposlen tudi Avgust Žabkar, ustanovitelj strojnih tovarn in li-varn v Ljubljani. (Dalje prih.)

† Ivan Rebek:

Življenje in trpljenje slovenskega obrtnika

Mojster, pri katerem sem stopil v uk, je bil eden najneznatnejših obrtnikov ključavničarske stroke. Imel je samo mene. Bil je zelo skromen; za njegovo ženo, ki je bila perica, sem moral pripravljati drva za pranje perila. Delo mi je šlo lahko od rok, ker sem se zanimal. Tudi nemščino sem si počasi vtepal v glavo. Tako sem brez posebnega znanja jezika včasih kupoval take stvari tam, kjer ne bi smel. Radi predolge odsotnosti sem bil kregan, a povedati tudi nisem znal, kje sem vse hodil.

Baš ko sem se že prilično privadil delu in jeziku, me je zadela nemila usoda. Zbolel sem in ležal tri tedne v bolnici. Ko sem se vrnil k mojstru, me je ta nagnal, češ: »Kaj naj počnem z bolnim vajencem!« Povod k temu je dal račun za bolnico, katerega je moral on poravnati. Tedaj še niso obstojale bolniške blagajne. Član prostovoljne bolniške blagajne je bil le oni, ki je predpisane prispevke redno plačeval. Mene mojster ni zavaroval.

Tako sem ostal zopet na cesti, brez vsakih sredstev s razparano obleko in raztrganimi

čevlji. Pritisnila je zima, sneg je počasi naltaval, jaz pa sem se v svoji temni podstrešni luknji zvijal v bolečini in žalosti. Domislil sem si, da bi mogel tudi sam najti novo učno mesto, sedaj bi šlo tem lažje, ker sem že razumel precej tujega jezika. Hodil sem od delavnice do delavnice, končno sem našel mojstra, s katerim sva se pogodila. Mož je bil dobrega srca. Imel je večjo delavnico ter mnogo pomočnikov in vajencev. Tu sem se popolnoma udomačil.

3. Iz Gradca v Ljubljano peš brez cvenka.

Tako sem prestal 3 leta učne dobe in sem postal pomočnik z 1 goldinarjem tedenske plače. Prilika, da bi obiskoval kako šolo se mi ni nikoli nudila, ker takrat obrtno-nadaljevalne šole niso obstojale. V delavnici, kjer sem se nabajal v službi, sem bil odveč, ker je prišel novi vajenec na moje mesto. Ker je tudi tedaj vladala brezposelnost, a se zato niso posebno zmenili, sem dolgo iskal nove službe. V najslabšem vremenu in mrazu sem se odločil iti peš v Trst, seveda brez vsakih sredstev. V desetih dneh sem bil v Ljubljani. To je bilo 1880. leta, ko je bil v Zagrebu velik potres. Mislil sem iti tja, toda ker sem računal na

Prepoved poslovanja Ta-Te v Beogradu?

Veliki kapital, ki se nahaja v celoti v rokah tujcev, bo kmalu zaključil svoje uničevalno delo, sistem Bate in Tivar proti obrtniku, sistema Ta-Ta, Mitić, Kastler-Oehler pa proti trgovcem. Čeprav nudijo trenutno našemu konzumentu tovarne sistema Bata itd. za spoznanje cenejšo robo, vendar, naš narod ne sme prezreti dejstva, da bo ta sistem odvzel kruh številnemu stanu naših obrtnikov. V splošnem je že zamujen čas, ko se je moglo pomagati gospodarsko slabšim slojem, danes se more govoriti le o reševanju gospodarsko obubožanega dela našega naroda, ki je bil od nekdanj najbolj pozitiven in najbolj konstruktiven. Nujno je treba presekati sistem, ki na eni strani iz dneva v dan pomnožuje število brezdomcev in nezaposlenih, na drugi strani pa kopiči narodno bogastvo v blagajne vedno manjšega števila, o katerih ne moremo trditi, da bodo v gotovem trenutku stavili te kapitale, še manj pa svoje življenje v službo naroda in njegove obrambe. Ko te dni čujemo o prepovedi poslovanja Ta-Ta v Beogradu, se nam zdi neumljivo, ker nismo takega doslej bili vajeni. Tudi težak boj, ki ga bje naše čevljarstvo za svoj obstanek proti poslovanju Bate v Dravski banovini je boj delavnega, pridnega človeka za kosček kruha in ne radi konkurence. Ker so bile doslej vse prošnje, konference in ankete zaman, bo mogoče prišla kaka pomoč iz višjega mesta, ko bo že prekasno. To nam nazorno pove sedanji slučaj s firmo Ta-Ta!

Zaključek XVI. ljubljanskega velesejma

V primeri z velesejmi prejšnjih let je letošnji velesejem kazal znake gospodarskega ožvirljenja. Razstavljalec je bilo nad 700, od teh 204 inozemcev. Kupčijski posli so bili precej ugodni ter je bilo 18% vseh obiskovalcev tudi resnih kupcev, toda pripomniti moramo, da te kupčije našim obrtnikom niso v posebno korist, ker pri cenah z ozirom na solidne izdelke zelo popuščajo. To se je videlo posebno v mizarski stroki. Prihodnji jesenski velesejem bo od 29. avgusta do 9. septembra t. l. Kot posebnost tega velesejma bo prva vsedržavna razstava lesnega gospodarstva pod devizo »Porabljam svoj les«.

Vestnik naših organizacij

Obrtno društvo v Zg. Šiški je v nedeljo 7. t. m. proslavilo 15 letnico. Slavnostnega občnega zbora so se udeležili zastopniki: Zbornice g. dr. Pretnar; Zveze obrtnih društev g. Igljč Fran; dalje obrtniškega društva v Ljubljani, Sokola iz Šiške, narodnega prosvetnega društva Vodnik, DJO iz Šiške ter mnogo zavednega obrtništva. Popoldne se je vršila uspešna vrtna zabava z bogatim srečolovom. Na prireditvi smo pogrešili mnogo obrtnikov, ki bi se vabilu Obrtnega društva iz Šiške morali odzvati. Kako naj pričakujemo mi upoštevanja, če nam niti pojem družabnosti ni znan.

Zveza združenj mesarjev in prekajevalcev je imela te dni redni občni zbor, ki ga je vodil Jakob Dimnik in je tudi ostal nadalje na predsedniškem mestu. V ostalem odboru so: Zajc iz Ljubljane in Fiedler iz Maribora kot podpredsednika ter Žan, Mrežar, Jesih, Tavčar, Hafner, Podgoršek, Košir, Lozetič, Porešič, Urbas in Dolinšek.

Razno

Vsedržavni gostinski kongres se je vršil v Ljubljani v dneh od 3. do 5. junija t. l. Kongresu se je udeležilo okrog 2000 zastopnikov pokrajinskih združenj iz vse kraljevine. Ob priliki tega kongresa so ljubljanski gostilničarji organizirali na velesejmu obsežno gostinsko razstavo.

V ospredju prizadevanja tega kongresa je borba za novelizacijo obrtnega zakona, ki naj gostinstvu odkaže mesto, kakršno mu pripada kot posebnemu in važni veji narodnega gospodarstva. Kakor vse druge obrtne stroke se morajo tudi gostilničarji boriti s šušmarstvom, ki ogroža njihove interese, predvsem v obliki nelegalnega prodajanja vina in oddajanja zasebnih sob po letovišcih. Prav tako si gostilničarji že od nekdanj prizadevajo, da bi se slaščičarne in druge slične obrti priključile obvezni gostinski organizaciji. Gostinstvo se tudi žilavo bori proti previsokim davkom in trošarinam. Pred kratkim se je v Novem Sadu vršila konferenca trgovskih in obrtnih zbornic, ki je zavzela stališče, da na vino in žganje ne sme biti državne trošarine. O banovinskih trošarinah pa bo v kratkem sprejet nov pravilnik, ki mora v največji meri vršiti gospodarske interese gostinstva.

V Beogradu se je vršila 4. junija t. l. konferenca delegatov bolgarskega obrtniškega saveza, ki so se udeležili državnega kongresa v Novem Sadu in med zastopniki Beograjske obrtniške organizacije. Predsednik bolgarske Zveze in načelnik oddelka za obrt pri bolgarskem ministrstvu za narodno gospodarstvo, sta govorila o pospešitvi skupnega sodelovanja. Priredile se bodo razstave naše obrti na Bolgarskem in obratno.

XXVIII. občni zbor »Saveza hrvatskih obrtnika« se je vršil 31. V. t. l. v Novem Vinodolu skupno z zborom »Saveza zanatlijskih združenja Savske banovine«. »Zvezo obrtnih društev v Ljubljani« je zastopal g. F. Igljč, čigar pozdrav je bil iskreno in toplo sprejet od navzočih zborovalcev.

Ob priliki prireditve mariborskega tedna, ki se bo vršil od 1.—9. avgusta bo izšla tudi jubilejna reprezentančna revija.

V začetku pretekli. meseca se je v Firenzi vršila izključno rokodelska razstava takih obrtnih izdelkov, ki se dnevno uporabljajo. Poseben paviljon je predstavljal proti-sankcionistične izdelke. Na vabilo, ki ga je prejela Zveza obrtnih društev v Ljubljani si je razstavo ogledal g. Igljč Fran iz Ljubljane.

Na vsedržavnem kongresu trgovcev v Beogradu 17. maja t. l. so bile sprejete razne resolucije. Kot prva točka je zahtevala, da se uzakoni svoboda tiska, ker samo s svobodo zborovanja, dogovorov in tiska je mogoče vsa vprašanja tudi gospodarska, vsestransko pretresti in doprinesti pravilne zaključke.

Zveza trgovskih združenj je imela svoj občni zbor 14. t. m. v Brežicah, pod predsedstvom g. Kavčiča.

Končno je zbor sklenil, da se postavi na prihodnjih zborničnih volitvah enotno listo, obvezno za vsa združenja z nosilcem g. Jelačinom.

Predsednik nemške narodne banke dr. Schacht je obiskal te dni prestolice balkanskih držav. Ob tej priliki se je prepričal, da obstoja v naši državi resna volja čim tesnejšega gospodarskega sodelovanja med Nemčijo in Jugoslavijo.

V Franciji je stakalo v zadnjem času nad pol milijona delavcev. Zahtevali so boljše socialno zakonodajo, ki naj uredi plačane dopuste, skrajša delavni čas in določi višje plače. Na predlog Blumove vlade je senat že odobril nove zakonske reforme, s katerimi so doseženi lepi socialni uspehi. K temu se vprašujemo kako se bo vladi ta nevarni eksperiment posrečil.

Po novi definitivni razdelitvi premogovnih kontingentov dobijo slovenski rudniki 1800 ton, to se pravi, da ostane razmerje neizpremenjeno.

Kakor poročajo iz Beograda, se vršijo tam priprave za organiziranje zavarovalnice Feniksa v Jugoslaviji. Ake. odbor v Beogradu je mnenja da naj zavarovalnici premije vplačujejo dalje dokler vprašanje Feniksa v Jugoslaviji ne bo razčiščeno. Zaradi zaščite interesa naših zavarovalcev je naša vlada nedavno izdala uredbu, ki naj omogoči, da se najde pravo rešitev.

Ves kulturni svet je pred kratkim praznoval 80-letnico izumitelja, znanstvenika in praktičnega elektrotehnikarja Nikole Tesle, rodom iz Like. Radi svojih zaslug bo predlagan za Nobelovo nagrado.

Radi ondulacije las je bila l. 1547. kaznovana s smrtjo neka frizerka iz Zeneve.

Obvestila

Prosimo cenjene naročnike, da poravnajo naročnino za tekoče leto. Vse one, ki so z naročnino še v zaostanku za prejšnja leta, prosimo, da svoje obveznosti čimprej, a najkasneje do konca t. m. poravnajo, ker bomo sicer primorani dostavljanje Obrtnega Vestnika ustaviti in svoje opravičene zahteve pravno uveljaviti. Ker smatramo to kot neljubo zadevo, sporočamo, da doslej še nismo ničesar storili v tem smislu, da ne bo kake pomote, kot nam poročajo nekateri naši naročniki. Čakali smo tudi radi tega, ker smo prepričani, da vsi prizadeti razumejo veliki pomen lastnega stanovskega glasila.

Redna letna skupščina »Obrtniške samopomoči« se vrši v nedeljo 21. t. m. ob 9. uri dopoldne v posvetovalnici Zbornice TOI.

Ministrski svet je na podlagi čl. 98 fin. zak. za 1936/37. izdal uredbu, s katero so priznane stare pravice stavbenih in zidarskih mojstrov.

Glavni odbor za Obrtniški teden pripravljajo zopet razne akcije za poživitev obrtniške delavnosti. Vsa združenja in društva so dolžna, da sledijo vsem navodilom in zbirajo material ter odgovarjajo pravočasno na poslane okrožnice.

Vsi mesarski obrati počivajo ob nedeljah in praznikih v času od 15. septembra do 15. maja, z izjemo, da je obrat odprt, ako sta dva praznika skupaj drugi dan do 9. ure dopoldne. V času od 15. maja do 15. septembra so ob praznikih in nedeljah mesarski obrati odprti samo do 9. ure dopoldne.

Društvo za proučevanje in pobijanje raka v Ljubljani (Stara pot) bo izdalo v kratkem knjižico z navodili o uspešnem pobijanju te zvratne bolezni. Pri takojšnjem naročilu bo cena knjigi samo 6 Din. Naroča se na gorenji naslov ter obenem vpošlje omenjeno vsoto.

Obrtniki, ohranite svoje stanovsko glasilo. Prispevajte v Tiskovni sklad »Obrtnega Vestnika«. Bloke tiskovnega fonda dobite pri Obrtnih društvih in združenjih.

USTROJ DRŽAVNE TEHNIŠKE SREDNJE ŠOLE V LJUBLJANI.

Ta naš zavod združuje pod skupno upravo štiri državne in eno banovinsko šolo. Šole so podrejene ministrstvu trgovine in industrije, oziroma banski upravi VIII. in se upravljajo po zakonu o ženskih obrtnih šolah in ženskih strokovnih učiteljskih.

ŠOLE:

Državna tehniška srednja šola z odseki:

Arhitektonsko-gradbeni odsek,
Strojni odsek,
Elektrotehniški odsek.

Državna delovodska šola z oddelki:

Gradbeni odsek,
Strojni mojstrski odsek,
Elektroinstalaterski odsek,
Mizarski in strgarski mojstrski odsek,
Državna moška obrtna šola z oddelki:
Kiparski in rezbarski odsek,
Keramiški odsek,
Graverski odsek.

Državna ženska obrtna šola z oddelki:

Oddelek za krojenje in šivanje perila,
Oddelek za krojenje in šivanje oblek,
Oddelek za vezenje (umetna dela).

Banovinska šola za glasilna.

Vse šole so samo za redne, javne učence in učenke. Privatnih učencev in učenk na teh šolah ne sme biti.

Po § 20. zakona o tehniških srednjih in moških obrtnih šolah se lahko odvarjajo razni strokovni tečaji.

Namen, učna doba in sprejemni pogoji.

Tehniška srednja šola, delovodska in moška obrtna šola:

Po § 1. zakona je tehniškim srednjim in moškim obrtnim šolam naloga, dajati učencem poleg obče izobrazbe in vzgoje v duhu jugoslovanskega narodnega in državnega edinstva teoretično in praktično strokovno izobrazbo v posrednih panogah tehniške stroke in izobrazbo za delavca prednjaka, poslovodjo in samostojnega obrtnika.

Pravice učencev, ki so dovršili tehniško srednjo ali moško obrtno šolo, glede ugodnosti za opravljanje pomožniških in mojstrskih izpitov kakor tudi glede pogojev za opravljanje drugih specialnih izpitov zaradi samostojnega izvrševanja obrtov, so določene z zakonom o obrtih in z uredbami in pravilniki, predpisanimi na osnovi istega zakona.

Tehniška srednja šola.

Odseki izobrazujejo dobre tehnike, pripravljajo samostojne voditelje manjših industrijsko-tehniških in gradbenih podjetij kakor tudi uradniško osebje v državnih in privatnih tehniških pisarnah in industrijskih podjetjih.

Vsak odsek ima štiri letnike s celoletnim in podnevnim šolskim poukom. Učenci morajo vsako leto o velikih počitnicah opraviti štiri do šesttedensko prakso. Ob koncu četrtega leta polagajo učenci završni (diplomski) izpit.

Tehniška srednja šola z završnim izpitom ima veljavno popolno srednje šole z višjim tečajnim izpitom. Učenci odsekov imajo pravico do odlaganja kadrske službe in imajo absolventi pravico do skrajšanega dijaškega roka.

Izpričevalo završnega (diplomskega) izpita tehniške srednje šole, z dokazom praktičnega dela od enega leta po dovršitvi šole, velja v smislu § 24. zakona o obrtih in člena 8. pravilnika ministrstva trgovine in industrije od 21. aprila 1934. II šte. 43845/n kot dokaz popolne strokovne izobrazbe za sledeče obrti in pod sledečimi pogoji:

a) ako lastnik izpričevala dovrši arhitektonsko-građbeni odsek, za obrti, navedene pod točkami 33, 70, 71, 74 in 81 (kanalizacijske naprave) iz § 23. zakona o obrtih;

b) ako lastnik izpričevala dovrši strojni odsek, za obrti, navedene pod točkami 6, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 22, 23, 81 (vodne in plinske naprave) in 82 iz § 23. zakona o obrtih;

c) ako lastnik izpričevala dovrši elektrotehniški odsek, za obrti, navedene pod točkami 10, 11, 16, 17, 21, 22 in 23 iz § 23. zakona o obrtih.

Obrti po navedenih točkah iz § 23. zakona o obrtih so:

6. kovači, kovači za orodje;
9. nožarji in ostrobrusci, pilorezci;
10. ključavničarji, gradbeni ključavničarji, pohištenji ključavničarji;
11. strojni ključavničarji;
12. brusci (ostraci) kovin in jekla, iglarji;
13. izdelovalci proizvodov iz pletene žice;
16. livarji kovin, medij in cinka; kovinski sukači in zvonolivarji;
17. pasarji; izdelovalci bronastih predmetov, izdelovalci kitajskega srebra, izdelovalci kovinske galanterije, cizelerji;
21. galvanizerji, galvanoplastiki;
22. mehaniki, mehaniki za precizno mehaniko;
23. izdelovalci medicinskih in kirurških instrumentov, aparatov in orodja;
33. kiparji (rezbarji) v kamenu, lesu, sadri (gipsu) itd.;
70. izdelovalci predmetov iz cementa in umetnega kamena;
71. popločarji, tlakarji;
74. štukaterji, sadrarji (gipsarji);
81. instalaterji, vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav;
82. instalaterji parne, vodne in zračne kurjave.

Po § 97. zakona o tehniških srednjih in moških obrtnih šolah smejo absolventi tehniške srednje šole nadaljevati šolanje na domači tehniški fakulteti po sprejemnih pogojih, odredenih v zakonu o univerzah. Do danes pa sprejemni pogoji še niso odredeni in se absolventi tehniške srednje šole ne morejo vpisati na domačo tehniško fakulteto.

V prvi letnik tehniške srednje šole se sprejemajo:

učenci, ki so dovršili štiri razrede gimnazije (realke ali realne gimnazije) z opravljenim nižjim tečajnim izpitom in učenci meščanskih šol z opravljenim završnim izpitom;

učenci, ki so dovršili moško obrtno šolo (delovodsko ali strokovno obrtno šolo) in opravili završni izpit, če opravijo dopolnilni izpit po predlogu direktorja in po pristojni odobritvi ministrstva trgovine in industrije ali banske uprave;

učenci, ki so dovršili štiri razrede srednje ali tej podobne šole v inozemstvu, se lahko vpišejo, če opravijo dopolnilni izpit iz predmetov, ki se jih niso učili ali ki so se jih učili v manjšem obsegu in po pristojni odobritvi ministrstva trgovine in industrije ali banske uprave.

Delovodska šola.
Vsak oddelek delovodske šole na našem zavodu ima dva zaporedna letnika s celoletnim in

Naročajte, čitajte in sodelujte pri »OBRTNEM VESTNIKU«!

podnevnim poukom. Ob koncu drugega letnika polagajo učenci završni izpit.

Delovodska šola z završnim izpitom ima za stroko veljavo nepopolne srednje šole z nižjim tečajnim izpitom samo, če ostanejo absolventi te šole v svoji stroki.

Izpričevalo završnega izpita strojnega ali mizarkega in strugarskega oddelka velja v smislu §§ 24. in 26. zakona o obrtih in člena 5. pravilnika ministrstva trgovine in industrije od 21. aprila 1934, II štev. 13845/č kot dokaz popolne strokovne izobrazbe za dotični obrt in ima značaj mojstrskega izpita iz § 321. zakona o obrtih.

Izpričevalo završnega izpita gradbenega in elektroinstalaterskega oddelka daje, z dokazom predpisanega praktičnega dela v dotičnem obrtu, v smislu § 38. oziroma § 52. zakona o obrtih in člena 12. pravilnika ministrstva trgovine in industrije od 21. aprila 1934, II štev. 13845/u pravico do opravljanja mojstrskega izpita iz dotičnega obrta.

V prvi letnik delovodske šole se sprejemajo učenci z najmanj 17 let starosti, ki so se izučili v obrtu in opravili pomočniški izpit.

(Konec prih.)

Oglašujte v Obrtnem Vestniku!

Žena: »Ko si se vrnil ponoči domov, sem slišala, da je bila ura dve.«

Mož: »Da, toda biti je hotela enajst, pa sem jo po drugem udarcu ustavil, da bi te ne zbudila.«

Mihač: »Kam pa ti tako hitiš, prijatelji?«
Gašper: »Ženi sem kupil nov klobuk, pa moram teči domov, da ne pride prej iz mode.«

Zaloga

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, raznih okvirjev i. t. d.
STAVBNO

IN UMETNO STEKLARSTVO

Avgust Agnola

LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 10

Račun poštne hranilnice 10.940. — Tel. 24-78

Zajamčeno enako trde bruse, skalce, kašarje, razpošilja najceneje kamnolom ROJS, ROGATEC.

Zatirajte šušmarstvo!

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga

ANTON HUBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica šte. 7

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd.

Delniška glavica Din 75.000.000

Udeležba države Din 30.000.000

Glavna podružnica Zagreb

Podružnica Sarajevo

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila,
kredite na tekoči račun, posojila na
zastavo državnih vrednostnih pa-
pirjev, delnic Narodne banke in
Privilegirane Agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun, katere iz-
plačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov
in organizacij. Izvršuje vse ostale
bančne posle.

Brzjavni naslov: »Zanatska« Ljub-
ljana. — Telefon št. 30-20. — Račun
Poštne hranilnice št. 14.003.

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu vsem
kredita zmožnim osebam in tvrdkam

»INDUS«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. Ljubljana

Tovarna gonilnih jermen izdeluje v najboljši kakovosti: Vse vrste transmisijjskih jermen znamke »Panther«, »Kron«, Indus »Special-Citrontan«. Tehnične predmete za tekstilno industrijo kakor Pikerje, udarne kapice, udarna jermena, manšete, tesnila itd.

Tovarna usnja izdeluje vse vrste usnja, krom in galunski stroj, telečji in goveji boks, kravine, dulboks, blankusnje, usnje za knjigoveze, svinjsko usnje za galanterijo in sedla.

Tovarna galanterijskih izdelkov izdeluje kovčge, gamaše, opasače, žoge, aktovke itd.

DOMAČI KAPITAL!

DOMAČI DELAVCI!